

Vervoer

Wie hier pas is komen wonen zou kunnen denken dat er meer riviertjes in het gebied stromen. Oostermoerse Vaart, Hunze, Drents Daip, 't Oal Daip en Schuitendiep zijn echter de namen voor één en dezelfde rivier, die we in dit stukje de Hunze zullen noemen. Turf was vanaf 1400 één van de belangrijkste producten die richting Groningen werd vervoerd en dat transport ging via de Hunze. Makkelijk was dit niet, want de rivier was bochtig en op veel plaatsen ondiep. Diverse sluisjes of verlaten moesten zorgen voor opstuwing van het water. Het bekendste was het verlaat bij Spijkerboor, mede doordat verlaatmeester Willem Grevijlink er een tapperij bij dreef. Om een idee te geven van het aantal schepen: in het jaar 1741 passeerden er 580. Met het graven van de Molenwijk in 1771 tussen Annerveenschekanaal en Spijkerboor verdween het belang om de Hunze voor vervoer van producten op diepte te houden.

De wijk sloot aan op de oostelijk gegraven kanalen. Van de vele wijken is alleen het Annerkanaal in Nieuw-Annerveen overgebleven. Een richel van zandkoppen vormde een andere natuurlijke weg door het afgegraven veen. De huidige, prachtig slingerende weg door de drie dorpen wijkt nauwelijks af van het vroegere pad. Naast deze noord-zuidverbinding zorgde een brug over de Hunze bij Spijkerboor voor een belangrijke verbinding tussen oost en west. Nu is het 's morgens en 's avonds spitsuur op deze forenzenroute. En de Hunze? Fietsers, kanovaarders en zwemmers, wandelaars en vogelliefhebbers waarderen in toenemende mate deze rivier en de meandergebieden.

Colofon:

Dit project is financieel mogelijk gemaakt door de Gemeente Aa en Hunze, Rabobank Aa en Hunze te Gieten, Nederlandse Aardolie Maatschappij te Assen en Installatiebedrijf S. de Jonge te Nieuw Annerveen. Medewerking is verleend door het Waterschap Hunze en Aa's te Veendam.

Vormgeving en realisatie: Print Studio Zeven, Tynaarlo.

Foto's: Frans de Jong, Mieke Sipma en uit het Dorpsomgevingsplan.

Redigeren van de tekst: Fred Wolthuis.

Getekende kaarten: Aaltje de Jonge.

Routeontwerp en teksten: Aaltje de Jonge, Gea de Boer, Hannie Goudswaard.

De werkgroep heeft gebruik gemaakt van: het artikel "Trekvogels en wintervogels in de omgeving van Spijkerboor, Oud- en Nieuw Annerveen" (Rens Penninx, januari 2006); het boek Drents Daip blif altijd stromen (1993); het Dorpsarchief van Annerveen/Spijkerboor; het informatiebord van het Drentse Landschap in de Duunsche Landen.

Dorpsommetjes

Eén van de doelen in het dorpsomgevingsplan van Nieuw Annerveen, Oud Annerveen en Spijkerboor was het maken van dorpsommetjes. Het in kaart brengen van kleine wandelingen in en rond de drie dorpen om te laten zien dat er in 'het andere dorp' ook veel mooie plekje te vinden zijn én om de kennis van het gebied te vergroten. De vereniging Dorpsbelangen Annerveen/Spijkerboor richtte een werkgroep in. Bijgestaan door de medewandelaars Geziena Völlink, Mina Hovenkamp en Hennie Leijtens zijn vele wandelingen gemaakt om ten slotte tot 9 definitieve routes te komen: drie voor elk dorp. De duur van de routes varieert van drie kwartier tot anderhalf uur. Naast de puntsgewijze routeaanduiding zijn korte beschrijvingen opgenomen van interessante punten in de dorpen. Op de achterzijde zijn onderwerpen beschreven die extra aandacht verdienen. De werkgroep wenst de inwoners en hun gasten veel wandelplezier.

Spijkerboor, Oud en Nieuw Annerveen, 2006.

Het wandelen van de routes geschiedt op eigen risico.

Veranderingen in de routes na 2006 worden gepubliceerd op de website www.spijkerboor.nl onder het kopje dorpsbelangen.

DORPSBELANGEN
ANNERVEEN SPIJKERBOOR

Duur:

1/2 uur, route uit te breiden tot 1 1/2 uur.

Start:

Café 't Keerpunt.

Routebeschrijving:

Spijkerboor

1. Vanaf het café 't Keerpunt rechtsaf het fietspad aan de Molenwijk op.

*Op de kop van de **Molenwijk** heeft van 1771 tot 1910 een molen gestaan. In 1856 kreeg deze molen het uiterlijk van een fabriekje waar de eerste stoommachine van Drenthe in stond. Een tweede molen verrees in 1850 op de plaats waar nu de achtertuinen van Veenweg 7 en 9 liggen. Na zeven jaar brandde de molen volledig af. De 'reus van Spijkerboor' was de derde molen, hij stond tussen Molenwijk 1 en 5. De drie molens zijn helaas niet voor de dorpen behouden gebleven. Enkele maanden na de definitieve afbraak van de laatste molen in 1962 werd een subsidieregeling in het leven geroepen die van de molen een monument had kunnen maken.*

2. Langs de ijsbaan, de weg volgen tot de T-splitsing (of de route-uitbreiding volgen).

De ijsbaan ligt sinds 2003 in Spijkerboor en wordt beheerd door de ijsvereniging.

Als er ijs op ligt worden er diverse activiteiten georganiseerd.

's Zomers houden schapen het gras kort. Het leem dat bij de aanleg van de ijsbaan is gebruikt, heeft er voor gezorgd dat het aantal zwaluwen behoorlijk is toegenomen. Het ooievaarsnest op de ijsbaan is ter gelegenheid van het 250-jarig bestaan van café 't Keerpunt door caféhouder Willem Dijkema aan het dorp geschonken. Het wachten is op het eerste nieuwe broedgeval in het Hunzegebied, dat vroeger heel rijk aan ooievaars was.

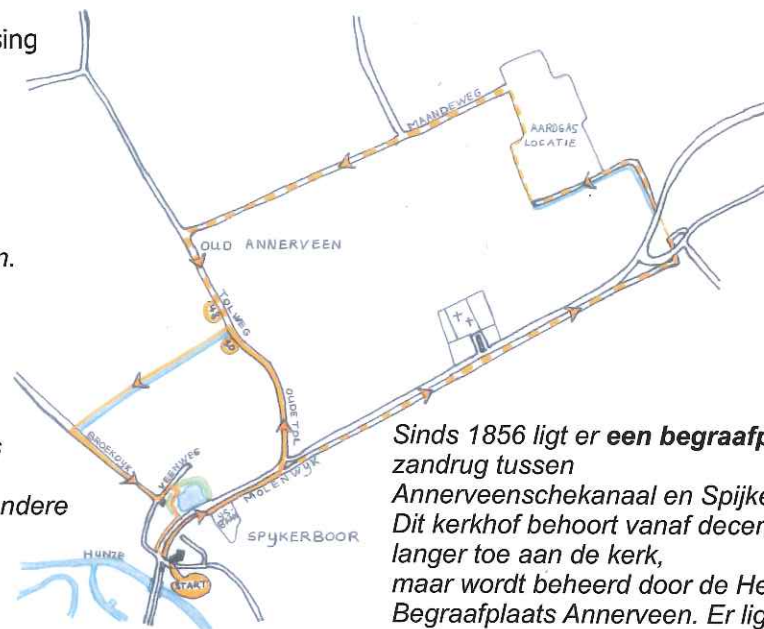
3. Oversteken en de Oude Tol richting Oud Annerveen volgen.

*Het is onduidelijk hoe het **Baggergat** is ontstaan. Misschien is het van oorsprong een dobbe. Deze natuurlijke komvormige laagtes waren vaak opgevuld met veen. In 2005 is door vrijwilligers uit de dorpen in samenwerking met de Gemeente en een architectenbureau een grondige opknapbeurt van het Baggergat afgerond en is onder andere het Salamanderpad aangelegd.*

4. Deze weg wordt na het verlaten van Spijkerboor Tolweg.
5. Na nummer 50 linksaf het land op. De sloot hierbij aan de linkerzijde houden.
6. Dit pad volgen tot de Broekdijk.
7. Linksaf de Broekdijk op en deze volgen tot de Veenweg in Spijkerboor.
8. Linksaf de Veenweg op, gaat over in onverharde weg.
9. Na de eerste woning rechtsaf het pad in naar het Baggergat.
10. Rechtsaf voor de plas en even verderop links de vlonder van het Salamanderpad op (glad bij nat weer!).
11. Na het Salamanderpad is de Molenwijk weer zichtbaar: ga rechtsaf terug naar 't Keerpunt.

Route-uitbreiding na punt 2

- A. In plaats van linksaf naar de Oude Tol, het fietspad blijven volgen richting Annerveenschekanaal. Aan de linkerkant van de weg ligt de begraafplaats.

*Sinds 1856 ligt er een **begraafplaats** op een zandrug tussen Annerveenschekanaal en Spijkerboor. Dit kerkhof behoort vanaf december 1983 niet langer toe aan de kerk, maar wordt beheerd door de Hervormde Stichting Begraafplaats Annerveen. Er liggen ongeveer 2000 mensen begraven.*

- B. Het fietspad stopt na een bocht naar links, hier de weg oversteken.
- C. Langs het informatiebord en het bankje rechtdoorlopen over het gras langs de sloot.
- D. De weg, die vanaf Spijkerboor komt, oversteken.
- E. Het onverharde pad opgaan dat rechts van de sloot loopt (pad maakt bocht naar links).
- F. Na de bomen rechtsaf, strook volgen die om de gaslocatie heen slingert.
- G. Aan het einde op de verharde weg linksaf naar de Maanderweg.
- H. Rechttuit lopen richting Oud Annerveen.
- I. Linksaf de Tolweg op.
- J. Na nummer 48 rechtsaf het pad langs het land op. De sloot aan de linkerzijde houden.
- K. Verder gaan met punt 6 van de wandeling.